

M-45/2008 Álit 22. september 2008

Álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 22. september 2008 gaf kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-45/2008:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 4. júlí sl. bað A, f.h. Húsfélagsins X, hér eftir einnig nefnt álitsbeiðandi, um álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna ágreinings um reikning frá fyrirtækinu Y, að fjárhæð kr. 300.606. Álitsbeiðandi gerir þá kröfu á hendur fyrirtækinu að reikningsfjárhæðin verði lækkuð í kr. 207.881.

II

Málsmeðferð kærunefndarinnar

Með bréfi, dags. 8. júlí sl., gaf kærunefndin fyrirtækinu Y kost á andsvörum við kröfugerð álitsbeiðanda og málatilbúnað. Andsvör bárust 28. júlí en fyrirtækinu var gefinn lengri frestur en í upphafi var ákveðið. Með bréfi, dags. 30. júlí, var álitsbeiðanda gefinn kostur á að gera athugasemdir við andsvörin. Athugasemdir álitsbeiðanda eru dags. 12. ágúst og voru sendar viðskiptaráðuneytinu. Bárust þær kærunefndinni ekki fyrir en 25. ágúst. Með bréfi, dags. 29. ágúst sl., var aðilum tilkynnt að málið hefði verið tekið til afgreiðslu kærunefndarinnar.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Samkvæmt því sem kemur fram í álitsbeiðni tók fyrirtækið Y að sér það verk að skipta um þakrennu á húsinu X að beiðni álitsbeiðanda. Segir álitsbeiðandi að tveir menn á vegum fyrirtækisins hafi unnið við verkið 17. og 18. mars sl. Mikil fjarvera þeirra frá verkstað hafi vakið athygli íbúa hússins og hafi þeir haldið skrá yfir viðveru starfsmannanna á verkstaðnum. Reikningur fyrir verkið hafi borist 7. maí sl. og kveðst álitsbeiðandi hafa gert skriflegar athugasemdir við hann og óskað eftir skýringum á fjarverum starfsmanna. Einnig hafi hann óskað eftir því að fá afrit af reikningum fyrir aðföngin. Skýringar hafi verið gefnar í tölvupóstum 15. og 23. maí sl. Á reikningi Y fyrir verkið hafi verið skráðar 29 vinnustundir, en samkvæmt skráningu íbúanna hafi starfsmenn fyrirtækisins unnið 18 stundir á verkstaðnum. Auk þess sé á reikningnum krafist greiðslu á kr. 11.498 fyrir umsýslu, stjórnun og eftirlit. Y hafi gefið þá skýringu á mismun á vinnustundum að starfsmennirnir hafi séð um efnisútvegum en aðrar nothæfar skýringar hafi ekki verið gefnar. Samkvæmt þessu krefjist fyrirtækið kr. 70.464 fyrir eina ferð í B og aðra í D auk eftirlits með því að þessar sendiferðir væru farnar. Álitsbeiðandi kveðst mótmæla því að greiða þurfi fyrir 11 klst. óútskýrða fjarveru starfsmanna og segir það brjóta í bága við 4., 6. og 27. gr. laga nr. 42/2000. Álitsbeiðandi krefst þess að vinnustundirnar ellefu verði felldar niður af reikningi Y.

Álitsbeiðandi segir að á reikningum fyrir aðföng, sem eru fjórir að fjárhæð samtals kr. 111.603, séu á þremur fjárhæðir með virðisaukaskatti. Þegar reikningar þessir séu færðir á heildarreikning fyrirtækisins til húsfélagsins sé virðisaukaskattur reiknaður aftur af fjárhæðum reikninganna, sem nemi kr. 27.342 og renni til fyrirtækisins. Væri um álagningu fyrirtækisins að ræða vegna smásölu aðfanga af lager, eða einhver sérstakur virðisauki ætti sér stað, mætti færa rök fyrir gjaldheimtu af þessu tagi. Því sé hins vegar ekki til að dreifa því að efnið hafi eingöngu verið keypt vegna verksins að X. Enginn virðisauki hafi orðið á aðföngunum við umsýslu Y og álagning virðisaukaskattsins á heildarreikningnum eigi því ekki við. Þegar um álagningu af þessu tagi sé að ræða beri seljanda þjónustu að tilkynna kaupanda um að aðföng beri 24,5% álagningu, sbr. 4. og 6. gr. laga nr. 42/2000. Hefði íbúunum verið það ljóst hefðu þeir sjálfir keypt aðföngin og sparað sér kr. 27.342. Álitsbeiðandi krefst þess að á heildarreikningnum verði miðað við að aðföngin kosti kr. 93.142, þ.e. án virðisaukaskatts, og vinnan 18 klst. á kr. 4.100 eða kr. 73.800. Þannig verði upphæðirnar samanlagðar án virðisaukaskatts kr. 166.975 og með virðisaukaskatti kr. 207.881, sem álitsbeiðandi greiddi 30. maí sl. Deila aðila stendur því fyrst og fremst um það hvort álitsbeiðanda beri að greiða mismuninn á reikningi fyrirtækisins sem er að fjárhæð kr. 300.606 og því sem álitsbeiðandi hefur greitt, en sá munur nemur kr. 92.725.

IV

Andsvör Y

Í andsvörum framkvæmdastjóra Y er sagt að álitsbeiðandi hljóti að hafa sent verkbeiðni samkvæmt skilmálum fyrirtækisins sem komi fram á heimasíðu þess og samþykkt þá. Þar segi að verkkaupi eigi að greiða ferðatíma starfsmanna að verkstað í fyrsta skipti auk aksturs, og tíma við efnisöflun auk aksturs. Þá komi fram hvernig vinnutímaskráningu sé háttað.

Skráðir tímar fyrirtækisins vegna vinnu á verkstað séu 22 og verði því ekki séð að mikið ósamræmi sé milli þeirrar skráningar og skráningar álitsbeiðanda, sem eru 18 tímar.

Vinnu utan verkstaðar lýsir framkvæmdastjórinn svo:

„Taka saman efnisþörf og koma því í pöntun, sækja rennur, hlaða í bíl og koma þeim á verkstað. Sækja annað efni tvisvar sinnum í B. Farga rennum í Sorpu. Ekki er óeðlilegt að það taki 5.00 (2x2,5) klst. að sinna þessum þáttum utan sjónlínu. Eðli verksins var þannig að ekki var því við komið að hafa aðeins einn mann að verki á verkstað meðan hinn fór í útréttingar. Því fóru þeir saman.“

Framkvæmdastjórinn hefur eftir þeim starfsmönnum sínum sem verkið unnu að við tímaskráninguna hafi þeir ef til vill ekki skoðað nákvæmlega mínútur og þeir hafi hagað vinnuhléum eftir því hvernig stóð á verki. Þeir hafi t.a.m. beðið á öllum stöðum eftir afgreiðslu.

Um álagningu á efni segir eftirfarandi í andsvörunum:

„Ef Y útvegar efni þá er það viðskiptafært á fyrirtækið og síðan er viðskiptafærslan færð á reikning viðkomandi viðskiptavinar. Y leggur smásöluálagningu 20% á allt efni eftir að viðskiptavinur hefur notið viðskiptakjara sem Y hefur skapað sér vegna magnviðskipta og skilvísra viðskipta. Y ber fulla ábyrgð á

greiðslu og hefur sótt hagstæðari kjör í formi magnviðskipta. Álagning í þessu tilfalli er mun lægri ef tekið er tillit til afsláttarkjara. Í mörgum tilfellum hefur Y greitt viðkomandi þjónustuaðila áður en viðskiptakrafa er innheimt. Við efnisútleitu er lögð ákveðin skylda á herðar Y s.s. bókhaldsskil, rétt mál og efnistöð, koma efni óskemmdu á verkstað, auk annars. Þjónustu sem þessa er eðlilegt að rúka fyrir. Af efni og þjónustu innheimtist síðan virðisaukaskattur samkvæmt lögum.“

Framkvæmdastjórinn segir að eins og greint sé frá í skilmálum fyrirtækisins leggi það á verk gjald fyrir umsýslu, stjórnun og eftirlit. Gjaldið fari stíglækkandi eftir viðskiptaupphæðinni en í þessu tilfalli hafi það verið 5%. Framkvæmdastjórinn segist ekki sjá að 4., 6. og 27. gr. laga nr. 42/2000 hafi verið brotnar. Þá bendir framkvæmdastjórinn á að ekki hafi verið tekið gjald fyrir akstur.

Í lok andvaranna gerir framkvæmdastjórinn álitsbeiðanda það sáttatilboð að hann njóti vafans í tímaskriftum starfsmanna að því leyti að hann greiði aðeins 27 tíma af 30, annan helminginn á taxtanum kr. 4.100 og hinn á kr. 3.790 en aðrir reikningsliðir standi óbreyttir. Sýnist þar vera um að ræða afslátt að fjárhæð kr. 11.835.

V

Athugasemdir álitsbeiðanda

Í athugasemdum við andsvörin hafnar álitsbeiðandi sáttatilboði Y Álitsbeiðandi segir að hann hafi aldrei samþykkt skilmála fyrirtækisins en verkbeiðnin hafi verið gerð símléiðis. Þá mótmælir álitsbeiðandi tímaskráningu fyrirtækisins sem fyrr. Röksemdirnar fyrir álagningu aðfanga standist ekki enda séu reikningarnir ekki færðir í samræmi við þær. Reikningarnir fyrir aðföngunum séu færðir með virðisaukaskatti á heildarreikninginn og síðan reiknaður virðisaukaskattur á nýjan leik. Starfsmenn Y hafi aldrei gert íbúunum neina grein fyrir álagningu fyrirtækisins eða reglum.

VI

Niðurstaða kærufndarinnar

Kærufnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og fyrirtækisins Y falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. III. kafla laga nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup, 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 og 1.-3. mgr. 1. gr. laga nr. 42/2000 um þjónustukaup, sem viðskipti aðila falla undir.

Álitsbeiðandi neitar því að hafa sent Y skriflega verkbeiðni og hefur slík beiðni ekki verið lögð fram í málinu. Kærufndin álitur hins vegar að samkvæmt gögnum málsins megi byggja á því að komist hafi á munnlegur samningur á milli aðila um að fyrirtækið skipti um þakrennur á húsinu X, annaðist útleitu á því efni og aðföngum sem nauðsynleg voru til verksins og að verkið yrði unnið í svokallaðri reikningsvinnu. Er það og í samræmi við 2. mgr. 4. gr. laga nr. 42/2000 um þjónustukaup að seljandi þjónustu leggi fram nauðsynleg efni og aðföng nema um annað sé sérstaklega samið.

Fram kemur í andmælum framkvæmdastjóra Y að á reikningi fyrirtækisins sé miðað við að 22 tímar hafi verið unnir á verkstaðnum en álitsbeiðandi segir þá hafa verið 18 samkvæmt skráningu íbúa hússins og munar þar því fjórum tímum. Framkvæmdastjórinn bendir á að samkvæmt skilmálum fyrirtækisins greiði verkkaupi fyrir ferðatíma starfsmanna á vinnustað í fyrsta skipti auk aksturs. Verður að skilja lýsingu framkvæmdastjórans svo að í tímaskráningu sé innifalinn sá tími sem

starfsmennina tók að fara frá starfsstöð fyrirtækisins á verkstaðinn í fyrsta skipti. Þá kemur fram í andsvörum að verið geti að starfsmennirnir hafi ekki „skoðað nákvæmlega mínútur og hagað vinnuhléum eftir því hvernig stóð á verki.“ Ekki kemur fram hjá álitsbeiðanda að íbúar hússins hafi skráð viðveru starfsmanna strax frá því að verkið byrjaði heldur vegna þess að „mikil fjarvera starfsmanna Y frá verkstað hafi vakið athygli íbúa hússins“ og hefur fjarvera varla komið til álita strax við upphaf verksins. Í þessu sambandi er rétt að benda á að framkvæmdastjórinn segir að starfsmennirnir hafi skráð að þeir hafi byrjað vinnu kl. 8.00 að morgni fyrri dagsins sem unnið var að verkinu en íbúarnir skrá að það hafi verið 8.30. Í raun er hér um lítinn mun að ræða í tímum talið, þótt nokkur sé miðað við tímafjölda. Ekki er ólíklegt að báðir aðilar hafi nokkuð til síns máls og með það í huga svo og það sem að framan er skráð þykir kærunefndinni ekki óeðlilegt að miða niðurstöðu sína í þessum þætti málsins við að Y eigi rétt á því að fá greitt fyrir 20 tíma á verkstað. Af þeim sökum ber að lækka reikning Y fyrir vinnu á verkstað um kr. 7.890 (kr. 4.100 + 3.790).

Á reikningi Y eru skráðir 29 tímar skráðir vegna verksins alls auk eins tíma fyrir teikningu á hurðum og gluggum sem ekki er deilt um. Miðað við að 22 tímar hafi verið unnir á verkstað virðist gert ráð fyrir að 7 tímar hafi verið unnir við útvegum efnis og förgun. Í andsvörum framkvæmdastjóra Y er því lýst að ekki sé óeðlilegt að 5 tímar fari til þess að „taka saman efnisþörf og koma því í pöntun, sækja rennur, hlaða í bíl og koma þeim á verkstað. Sækja annað efni 2var í B. Farga rennum í Sorpu.“ Með þessum hætti virðist framkvæmdastjórinn leggja sjálfstætt mat á það hvaða tíma eðlilegt sé að skrá fyrir vinnu við verkið utan verkstaðar. Fyrst svo hagar til álítur kærunefndin rétt að miða niðurstöðu sína við það álit framkvæmdastjórans. Leiðir það til þess að lækka ber reikning Y fyrir vinnu utan verkstaðar um kr. 7.890 (kr. 4.100 + 3.790). Samkvæmt reikningnum nema vinnuliðirnir kr. 118.350. Ber samkvæmt framansögðu að lækka þá um kr. 15.780 (7.890+7.890) og taka til greina með kr. 102.570 auk virðisaukaskatts.

Samkvæmt heildarreikningi Y eru fylgireikningar fyrir efni og aðföng 4 talsins og á 3 þeirra er virðisaukaskattur innifalinn í fjárhæðum reikninganna. Á heildarreikningunum er reiknaður virðisaukaskattur af fjárhæð reikninganna þriggja þannig að álitsbeiðanda er gert að tvígreiða virðisaukaskattinn að því leyti.

Fjárhæðir reikninganna, eins og þær eru færðar á heildarreikningnum, sýnast vera ívið lægri en á reikningunum sjálfum án þess að á því sé gefin skýring eða séð verði hvernig á því stendur. Á einum reikninganna kemur fram að Y hefur fengið 15% afslátt af einingaverði, þ.e. reikningi frá D. Á öðrum reikningi sést að veittur hefur verið 20% afsláttur af málningardós. Á þriðja reikningnum sést að veittur hefur verið 0.41% afsláttur af reknöglum. Ekki er að sjá af reikningi fyrir lyftu að afsláttur sé veittur. Þrátt fyrir þetta kann frekari afsláttur að hafa verið veittur en sá sem sést af reikningunum.

Í andsvörum framkvæmdastjóra Y kemur ekki beinlínis fram skýring á þessum reikningsfærslum sem álitsbeiðandi kvartar undan að því er virðisaukaskattinn varðar. Hins vegar greinir framkvæmdastjórinn frá því, sem fyrr er rakið, að útvegi fyrirtækið efni sem sé fært sem viðskipti þess leggi það 20% á efnið en það sé sá afsláttur sem fyrirtækið njóti vegna viðskiptavildar. Reikningsgerð Y ber reyndar ekki með sér að fyrirtækið hafi lagt á efnið sem það útvegaði til verksins heldur hafi álitsbeiðandi við reikningsgerðina, samkvæmt því sem fram kemur á fylgireikningunum, notið þess afsláttar sem fyrirtækið fékk, a.m.k. einhvers hluta hans. Andsvör framkvæmdastjóra Y

verður helst að skilja svo að hann telji að tvíreikningur virðisaukaskattsins eigi að veða á móti álagningu fyrirtækisins á efni og aðföng. Ef þetta er rétt er hér um að ræða óljósa reikningsgerð sem að álitum kærunefndarinnar stenst ekki almennar kröfur. Kærunefndin tekur sérstaklega fram að hún tekur ekki afstöðu til þess hvort Y er heimilt að leggja á það efni sem fyrirtækið útvegar með þeim hætti sem framkvæmdastjórinn segir það gera. Kærunefndin verður að miða álit sitt við reikningana eins og þeir eru úr garði gerðir en um þá stendur ágreiningur aðila. Það er álit kærunefndarinnar að Y hafi verið óheimilt að tvíreikna virðisaukaskatt af fjárhæð fylgireikninganna þriggja og beri því að lækka fjárhæð heildarreikningsins sem nemur þeim virðisaukaskatti sem reiknaður er af þessum fjárhæðum á heildarreikningnum.

Ekki er upplýst að sérstakar viðræður hafi farið fram um gjalddöku Y fyrir verkið, sbr. ákvæði 1. mgr. 6. gr. laga nr. 42/2000. Máttu báðir aðilar því gera ráð fyrir að um hana færi samkvæmt því sem gerist og gengur á markaði af þessu tagi og er innan þess ramma er framangreind lög setja. Umsýslugjald af því tagi sem Y krefst að álitsbeiðandi greiði er tíðkanlegt og álitur kærunefndin að í því tilviki sem hér um ræðir eigi Y rétt á slíkri gjalddöku.

Samkvæmt öllu því sem að framan er rakið er álit kærunefndarinnar það að álitsbeiðanda beri að greiða Y eftirtaldir fjárhæðir:

Fyrir vinnu	kr. 102.570
Vsk af vinnu	kr. 25.130
Efni og aðföng	kr. 111.603
Umsýslugjald, stjórnun og eftirlit	kr. 10.709
Vsk af umsýslugjaldi o.fl.	kr. 2.625
Samtals kr.	kr. 252.637

Af þessari fjárhæð hefur álitsbeiðandi greitt kr. 207.881 og ber því að greiða Y kr. 44.756 ásamt vöxtum samkvæmt vaxtalögum nr. 38/2001 frá 30. maí 2008.

VII Álitsorð

Álitsbeiðanda, X, ber að greiða Y kr. 44.756 ásamt vöxtum samkvæmt vaxtalögum, nr. 38/2001, frá 30. maí 2008 til greiðsludags.

Friðgeir Björnsson
formaður

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

